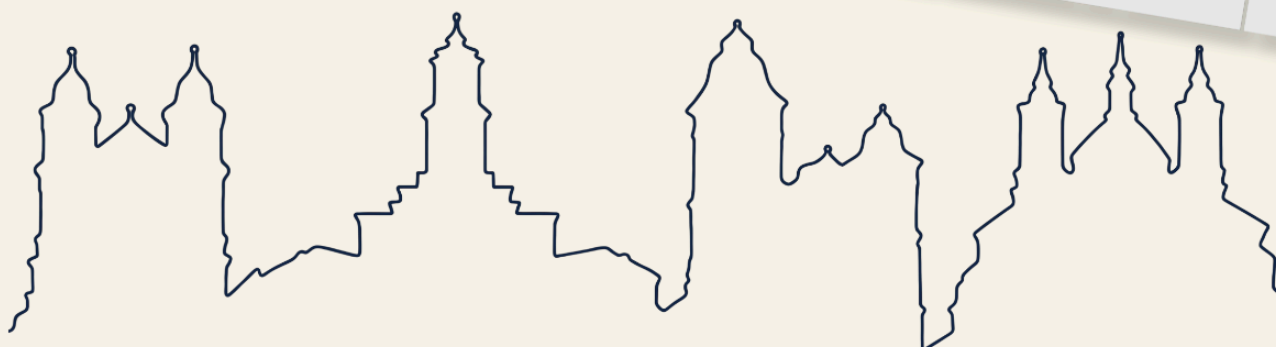

IWANOFRANKIWSKIE NAJ...

Historia miast ukryta w języku

- Dariia Mytsan
- Poziom A2/B1

NAWA

IWANOFRANKIWSKIE NAJ... · Autorka: Dariia Mytsan

Zawartość scenariusza

Iwanofrankiwskie naj...

1	Spis treści	2
2	Konspekt	3
3	Karta pracy	6
4	Transkrypcje i klucz	14

Materiały dodatkowe

- **Biblioteka materiałów online** — Padlet, kod QR w Konspekcie
- **Prezentacja** — Canva, link w Padlecie
- **Ćwiczenia interaktywne** — LearningApps oraz Kahoot, linki w Padlecie oraz w Karcie pracy w postaci kodów QR
- **Załączniki** — pliki online, linki w Padlecie oraz w Karcie pracy w postaci kodów QR (*fakultatywnie*)

Materiały graficzne — źródła: fotografie na karcie tytułowej oraz w karcie pracy (Ćwiczenie II) pochodzą ze stron: ukraine-is.com, sotka.life, wikipedia.ua, urbisair.com.ua, village.com.ua, iftravel.com.ua, places.in.ua, kuriergalicyjski.com, pravda.if.ua — pełne odnośniki dostępne w karcie scenariusza autorki.

KONSPEKT

POZIOM A2/B1	CZAS TRWANIA 4 × 45 min
-----------------	----------------------------

Cele

- rozwijanie kompetencji leksykalnej w zakresie słownictwa dotyczącego miasta, turystyki i atrakcji turystycznych
- rozwijanie kompetencji w zakresie zastosowania w praktyce stopniowania przymiotników (stopień wyższy i najwyższy)
- rozwijanie kompetencji w zakresie budowania prostych wypowiedzi opisowych
- rozwijanie kompetencji w zakresie wyrażania opinii i uzasadnienia wyboru (np. co jest najciekawsze, najpiękniejsze)
- rozwijanie kompetencji w zakresie rozumienia tekstów słuchanych i pisanych historycznych
- rozwijanie kompetencji w zakresie opisywania miejsc i atrakcji turystycznych
- udział w krótkiej dyskusji
- zapoznanie uczniów z najciekawszymi miejscami Iwano-Frankiwska
- rozwijanie świadomości kulturowej i zainteresowania miastem

Pomoce i materiały dydaktyczne

- reportaż pt. „Miasto gwiazda”
- kserokopie ćwiczeń (karta pracy)
- ćwiczenia interaktywne
- prezentacja online
- załącznik z opisem atrakcji turystycznych oraz z ofertą wycieczek

Wszystkie materiały dostępne są w bibliotece online

(<https://padlet.com/dmycan/iwanofrankiwskie-naj-4pu7wsg5cug5dvh6>, kod QR poniżej).

biblioteka materiałów (Padlet)

Przebieg zajęć

Ćwiczenie 1

To zadanie służy jako dynamiczna rozgrzewka komunikacyjna, której celem jest wprowadzenie uczniów w tematykę miejską oraz aktywizacja ich dotychczasowej wiedzy leksykalnej. Pozwala na swobodną dyskusję o ulubionych miejscach w przestrzeni miejskiej, dzięki czemu uczniowie przypominają sobie podstawowe przymiotniki stanowiące bazę do nauki ich stopniowania.

Ćwiczenie 2

Nauczyciel rozdaje uczniom kartę pracy i poleca przeczytać opisy atrakcji Iwano-Frankiwska.

Uczniowie pracują indywidualnie – ich zadaniem jest dopasowanie tekstów do odpowiednich ilustracji.

Po wykonaniu zadania uczniowie porównują odpowiedzi w parach, a następnie sprawdzają je wspólnie z nauczycielem.

Nauczyciel wyjaśnia trudniejsze słowa i zwraca uwagę na słownictwo związane z miastem (np. *ratusz, deptak, pałac, bastion*).

Ćwiczenie 3

To zadanie ma na celu rozwijanie sprawności mówienia oraz umiejętności wyrażania i uzasadnienia opinii. Nauczyciel prosi uczniów, aby wyobrazili sobie, że mogą zobaczyć tylko jedno miejsce w Iwano-Frankiwsku. Następnie uczniowie odpowiadają na pytanie: *Co wybierasz i dlaczego?*

Na początku nauczyciel podaje przykładową odpowiedź, np.: *Wybieram park, bo jest najpiękniejszy*, oraz zapisuje na tablicy potrzebne struktury językowe, zwłaszcza formy stopnia najwyższego przymiotników.

Uczniowie formułują krótkie wypowiedzi ustne, uzasadniają swój wybór i prezentują je na forum klasy. Nauczyciel monitoruje wypowiedzi uczniów, w razie potrzeby koryguje błędy i zachęca do używania nowych struktur językowych.

Ćwiczenie 4

Połącz słowa z ćwiczenia 2 z odpowiednimi obrazkami.

Zeskanuj kod QR i zagraj w grę.

Ćwiczenie 5

To zadanie ma na celu utrwalenie i rozwijanie umiejętności stosowania stopniowania przymiotników w praktyce. Nauczyciel wprowadza lub przypomina uczniom zasady tworzenia stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, zapisując na tablicy przykłady oraz najważniejsze wyjątki, takie jak: *dobry – lepszy – najlepszy, zły – gorszy – najgorszy*.

Następnie uczniowie wykonują zadanie polegające na uzupełnieniu tekstu odpowiednimi formami przymiotników, zgodnie z kontekstem. Pracują indywidualnie, analizując zdania i dobierając poprawne formy gramatyczne.

Po zakończeniu pracy uczniowie porównują swoje odpowiedzi w parach, a następnie sprawdzają je wspólnie z nauczycielem. Prowadzący omawia poprawne odpowiedzi, wyjaśnia trudniejsze przypadki oraz zwraca uwagę na najczęściej pojawiające się błędy.

Ćwiczenie 6

To zadanie ma na celu rozwijanie umiejętności tworzenia krótkich wypowiedzi z wykorzystaniem stopniowania przymiotników. Uczniowie pracują w parach i przygotowują ranking najciekawszych miejsc w Iwano-Frankiwsku, używając form takich jak *najciekawszy, najpiękniejszy, bardziej interesujący niż*.

Po zakończeniu pracy prezentują swoje propozycje na forum klasy, a nauczyciel zwraca uwagę na poprawność językową oraz właściwe użycie struktur.

Ćwiczenie 7

To zadanie pozwala na pracę z autentycznym tekstem użytkowym, jakim jest oferta biura podróży. Uczy poprawnego dopasowywania terminów dotyczących infrastruktury (takich jak deptak czy kamienica) do kontekstu promocyjnego zachęcającego do zwiedzania. Wymaga od ucznia zastosowania odpowiednich form gramatycznych i przypadków, co zapewnia spójność logiczną całego tekstu reklamowego.

Ćwiczenie 8

To zadanie pozwala na pracę z autentycznym tekstem użytkowym, jakim jest oferta biura podróży. Uczy poprawnego dopasowywania terminów dotyczących infrastruktury (takich jak deptak czy kamienica) do kontekstu materiału promocyjnego zachęcającego do zwiedzania. Wymaga od ucznia zastosowania odpowiednich form gramatycznych i przypadków, co zapewnia spójność logiczną całego tekstu reklamowego.

Ćwiczenie 9

Ostatnia faza zajęć pozwala rozwinąć sprawności mówienia oraz kreatywnego wykorzystania w praktyce poznanego wcześniej słownictwa. To zadanie stawia ucznia w roli pracownika agencji reklamowej, co pozwala na ćwiczenie języka perswazji i autoprezentacji w kontekście zawodowym. Wymaga stworzenia krótkiej, chwytliwej reklamy Iwano-Frankiwska, zaczynającej się od konkretnego zdania wprowadzającego przymiotnik w stopniu najwyższym. Pozwala uczniom na swobodną ekspresję i wykorzystanie wiedzy o atrakcjach miasta, takich jak Ratusz czy "Stumetrówka", w celu zachęcenia innych do odwiedzin.

Ćwiczenie 10

To zadanie służy kompleksowemu sprawdzeniu umiejętności samodzielnego tworzenia dłuższej formy wypowiedzi pisemnej w postaci e-maila. Wymaga od ucznia logicznego połączenia opisu minionych zdarzeń z wyrażaniem osobistych opinii oraz emocji towarzyszących wycieczce.

Ćwiczenie 11

To zadanie ma na celu doskonalenie sprawności rozumienia ze słuchu. Opiera się na nagraniu audio dotyczącym bogatej i wielokulturowej historii Iwano-Frankiwska, co pozwala uczniom osłuchać się z naturalnym tempem wypowiedzi oraz poprawną polską wymową nazw własnych i terminów historycznych. To zadanie wymaga od słuchaczy dużej koncentracji, ponieważ ich zadaniem jest zweryfikowanie serii stwierdzeń w teście typu prawda-fałsz, odnoszących się do konkretnych faktów.

Ćwiczenie 12

To zadanie polega na przeprowadzeniu rozmowy w parach, podczas której uczniowie wcielają się w role turysty oraz mieszkańca miasta lub pracownika informacji turystycznej. Wymaga od uczniów praktycznego zastosowania poznanych wcześniej zwrotów grzecznościowych, pytań o drogę oraz nazw lokalnych atrakcji, co pozwala na przełamanie bariery językowej w kontrolowanych warunkach klasowych. Zadanie służy również utrwaleniu umiejętności udzielania rad i wskazówek, ponieważ jeden z uczniów musi zarekomendować najciekawsze miejsca w Iwano-Frankiwsku, dopasowując propozycje do preferencji swojego rozmówcy. W zależności od czasu realizacji zajęć (3x45 min czy 4x45 min), może być elementem pracy samodzielnej poza lekcją lub pracy grupowej.

Ćwiczenie 13

To zadanie polega na przygotowaniu dziesięciu ciekawostek o własnym mieście lub kraju, które mają zaintrygować i zachęcić turystę do odwiedzin. Pozwala na praktyczne użycie przymiotników w stopniu

najwyższym do opisanie unikalnych i wyjątkowych cech wybranych miejsc. Służy również doskonaleniu umiejętności przekonywania odbiorców oraz dzielenia się wiedzą o kulturze własnego regionu na forum grupy.

Ćwiczenie 14

Na koniec zajęć nauczyciel odwołuje się do idei miastotyglu kultur, poddaje refleksji uczniów, w jaki sposób przeszłość miast definiuje ich teraźniejszość. Moderuje krótką dyskusję.

KARTA PRACY

Ćwiczenie 1

Każde miasto ma swoje atrakcje turystyczne. Gdzie mieszkasz? Czy masz ulubione miejsca w swoim mieście? Co możesz o nim powiedzieć? Co warto w nim zobaczyć?

Ćwiczenie 2

Przeczytaj opisy atrakcji turystycznych Iwano-Frankiwska (dawnego Stanisławowa) i dopasuj do nich ilustracje.

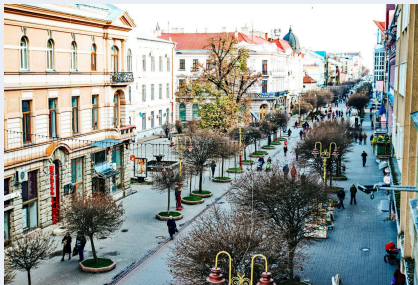
A)

1. Są świetnym przykładem sztuki stolarskiej XIX wieku. Były produkowane na zamówienie rodzin, których domy budowano w **centrum** miasta. Podobnie jak w innych galicyjskich miastach, mieszkali tu nie tylko Ukraińcy, ale i Polacy, Niemcy, Żydzi i Ormianie. Każda kultura dodawała kolorytu w zdobieniach domów i wносиła nowe elementy do codziennego życia. Niestety, dziś ramy okien czy drzwi są często bardzo zniszczone. W ciągu kilku lat udało się zebrać zespół stolarzy i kowali zajmujących się ich renowacją. Uratowali już ponad 20 drzwi. Niektóre z nich znaleźli na śmietniku i wstawili w miejsce nowo zamontowanych plastikowych drzwi.

Źródło: <https://www.ukrainer.net/pl/frankiwska-drzwi/>

B)

2. Mieszkańcy miasta nazywają początek ulicy Niezależności „stumetrowką” lub „setką”. To jeden z najpiękniejszych **deptaków** na terenie Ukrainy. To miejsce spotkań mieszkańców miasta i turystów, pełne przytulnych restauracji, kawiarni, banków i drogich sklepów. Po obu stronach ulicy znajdują się zabytkowe kamienice. Wszyscy się zastanawiają, skąd się wzięła nazwa „setka”. Ulica liczy 420 m. długości.

C)

3. 2 czerwca w mieście otworzono cukiernię Jana Noworolskiego i Władysława Krowickiego, która przez długie lata była najlepsza w mieście. W 1910 roku cukiernia ustanowiła pewien rekord – upiekła największy keks, który wystawiono na wystawie w **witrynie** w celu reklamy. Z tą cukiernią była związana interesująca miejska tradycja: ówcześni absolwenci umieszczali swoje zdjęcia grupowe w jej witrynie, żeby wszyscy chętni mogli je oglądać i dzielić z nimi ich radość.

Źródło:

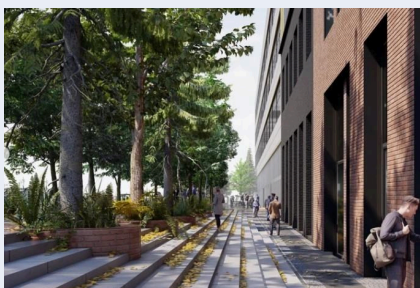
<https://sotka.life/pl/11-interesujacych-faktow-o-frankiwskiej-stumetrowce-2/>

D)

4. Iwano-Frankiwsk miasto ... WODY. W mieście znajdują się trzy jeziora, dwie rzeki, dużo kałuż po deszczu oraz przepiękne **fontanny**. Jedna z nich to fontanna muzyczna. Co ciekawe, możemy na sucho przejść pod jej strumieniami. Wypływa z niej woda pod różnymi kątami i z różną siłą. Dlatego mamy wrażenie, jakby woda naprawdę „tańczyła” w rytm muzyki. Niektóre strumienie mają kilka metrów wysokości!

E)

5. Fabryka? Już nie! Prompyład. Ta renowacja to pierwszy w Ukrainie przykład przebudowy radzieckiej fabryki we współczesny **biurowiec**. Zamiast zabudowywać miasto tanimi, nowymi obiektami, rozpoczęto rewitalizację starej fabryki. Co znajdzie tam turysta? Obiekt oferuje przestrzenie biurowe, laboratoria, warsztaty, galerie sztuki współczesnej, hotel, targ rolniczy oraz strefy gastronomiczne.

F)

6. **Bastion** to fragment XVII-wiecznych murów obronnych dawnego miasta, który obecnie funkcjonuje jako nowoczesne centrum sztuki i handlu. Ta unikalna przestrzeń łączy historyczne fortyfikacje z galerią sztuki, butikami, kawiarniami i perfumerią, tworząc popularne miejsce kulturalne w sercu miasta.

G)

7. Ten wybitny polski poeta romantyzmu nigdy osobiście nie odwiedził Iwano-Frankiwsk, jednak ma tutaj swój **pomnik** i **plac**. Stawiono mu pomniki prawie w każdym polskim mieście. Plac Mickiewicza to niezwykle popularne miejsce wśród mieszkańców Iwano-Frankiwsk. Pomnik był uszkodzony w czasie wojny, spędził kilka lat w ukryciu, ale przetrwał do naszych czasów.

H)

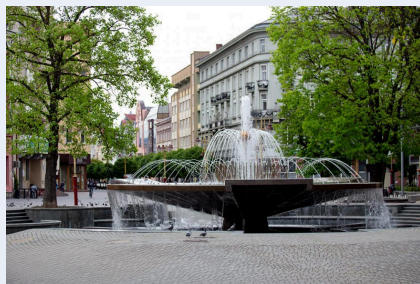
8. **Pałac** Potockich był dużą budowlą z bogatymi fasadami i starannie zdobionymi wnętrzami. Budynek miał kilka pięter z licznymi salami i elementami dekoracyjnymi. Pełnił on różne funkcje w ciągu dwustu lat i przez większość tego czasu nie był używany jako pałac. Warto pamiętać o **bramie** Pałacu, która do dziś symbolicznie prowadzi do historii dawnej rezydencji polskiego rodu Potockich, fundatorów miasta. Dziś przyciąga turystów swoją historią i niezwykłą atmosferą: stare mury, dziedziniec i odrestaurowane budynki tworzą przestrzeń, w której przeszłość łączy się z nowoczesnością.

I)

9. Kolegiata Najświętszej Marii Panny, obecnie **Muzeum Sztuki Przykarpacia**, to jedna z najstarszych i najważniejszych świątyń w mieście. Wzniesiona w stylu barokowym w latach 1672–1703, służyła jako rodowa nekropolia Potockich. To tutaj Henryk Sienkiewicz w swojej słynnej powieści historycznej umieścił scenę pogrzebu Michała Wołodyjowskiego.

J)

10. Na pierwszy rzut oka **Ratusz** w Iwano-Frankiwsku może wydawać się zwyczajny, ale to wrażenie jest mylące. Budynek zbudowany jest w rzadkim dla Ukrainy stylu modernizmu z wpływami art deco – w kraju jest tylko kilka podobnych obiektów. Budynek zaprojektował w latach 20. Stanisław Trela, wybitny polski architekt. Budowę ukończono w 1935 roku. Pierwszy ratusz wybudowano w XVIII wieku, za czasów Potockich. Jego wygląd zmieniał się cztery razy. Co ciekawe, to jedyny ratusz w Europie, który ma złotą **kopułę** w kształcie hełmu.

Wpisz literę pasującą ilustracji obok numeru opisu:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D									

Ćwiczenie 3

Gdybyś miał(a) możliwość zobaczenia tylko jednego obiektu w Iwano-Frankiwsku, co wybraćbyś/wybrałabyś i dlaczego? Uzasadnij swoją opinię.

Ćwiczenie 4

Połącz słowa z ćwiczenia 2 z odpowiednimi obrazkami.
Zeskanuj kod QR i zagraj w grę.

gra interaktywna (LearningApps)

Ćwiczenie 5

Uzupełnij luki odpowiednią formą przymiotnika w stopniu wyższym lub najwyższym zgodnie z przykładem.

Stopniowanie przymiotników	Uwaga!
Stopień wyższy-szy: <i>grubszy, miłszy, tańszy</i> -ejszy: <i>trudniejszy, mądrzejszy, cieplejszy</i> !Alternacje: ł-l, g-ż, s-ź, r-rz, ś-śl, ą-ę ! Przymiotniki zakończone na -ek, -ok, -k tracą te przedrostki →<i>dalszy, bliższy, cięźszy</i> Stopień najwyższy → naj-: <i>najgrubszy, najmiłszy, najtańszy, najtrudniejszy, najmądrzejszy, najcieplejszy</i> Stopniowanie opisowe →<i>bardziej – najbardziej, mniej – najmniej</i>	Wyjątki: <i>dobry – lepszy – najlepszy</i> <i>zły – gorszy – najgorszy</i> <i>duży – większy – największy</i> <i>mały – mniejszy – najmniejszy</i>

Iwanofrankiwskie naj!

Iwano-Frankiwsk to miasto pełne ciekawych miejsc i niezwykłych atrakcji. Turyści chętnie odwiedzają jego zabytki, spacerują po rynku i podziwiają piękną architekturę. Można tu zobaczyć [.....]⁰ (*stary – przykład: najstarsze*) budynki w centrum, wejść na [.....]¹ (*wysoki*) wieżę ratusza i przejść jedną z [.....]² (*długi*) ulic miasta. Jednak w maju największą atrakcją jest Festiwal Kowali.

Festiwal Kowali w Iwano-Frankiwsku to jedno z [.....]³ (*ciekawych*) wydarzeń kulturalnych w mieście. Co roku przyciąga on coraz więcej uczestników i turystów, dlatego staje się coraz [.....]⁴ (*popularny*) nie tylko w Ukrainie, ale i za granicą. W czasie festiwalu centrum miasta jest [.....]⁵ (*głośny*) i [.....]⁶ (*kolorowy*) niż zwykle.

Podczas wydarzenia można zobaczyć prace kowali z różnych krajów, które są często [.....]⁷ (*piękne*) i [.....]⁸ (*dziwne*) niż zwykłe dekoracje miejskie. Artysci tworzą rzeźby z metalu, które z roku na rok są [.....]⁹ (*wielkie*) i [.....]¹⁰ (*wspaniałe*). Niektóre z nich zostają w mieście na stałe, dzięki czemu Iwano-Frankiwsk staje się jednym ze [.....]¹¹ (*stawnych*) miejsc pod względem sztuki kowalskiej.

Atmosfera festiwalu jest [.....]¹² (*ciepła*) niż podczas innych wydarzeń miejskich. Można nie tylko oglądać prace, ale też uczestniczyć w warsztatach, które są [.....]¹³ (*ciekawe*) niż tradycyjne wystawy. Dla wielu osób jest to jedno z [.....]¹⁴ (*dobrych*) doświadczeń kulturalnych w regionie.

Choć festiwal trwa tylko kilka dni, pozostawia on [.....]¹⁵ (*wielkie*) wrażenie niż wiele innych imprez. Dzięki niemu miasto staje się jeszcze [.....]¹⁶ (*ładne*) dla turystów i miłośników miasta.

Ćwiczenie 6

Ranking najciekawszych miejsc w Iwano-Frankiwsku

Wyobraź sobie, że przygotowujesz przewodnik dla turystów, którzy chcą odwiedzić Iwano-Frankiwsk. Przygotuj z kolegą/koleżanką listę najciekawszych miejsc w mieście (9–10 miejsc). Krótco je opisz. Następnie przedstaw swoją pracę na forum grupy.

Możesz wybrać:

- 3 najciekawsze miejsca, np. muzeum, park, kawiarnia;
- 3 najpiękniejsze miejsca, które warto zwiedzić;
- 3 najbardziej niezwykłe miejsca, gdzie trzeba zrobić zdjęcie.

Wykorzystaj formy:

- *najciekawszy / najpiękniejszy / najbardziej niezwykły*
- *bardziej ... niż ...*
- *to miejsce jest ciekawsze niż...*

Ćwiczenie 7

Przeczytaj ofertę biura turystycznego „Karpackie podróże”. Wpisz w luki odpowiednie formy wyrazów zgodnie z przykładem.

deptak • okolica • wycieczka • ~~urok~~ • ślad • hotel • przewodnik
kamienica • wydarzenie • miasto • Katedra • dworzec

Iwano-Frankiwnsk – miasto inspiracji!

Wszystkich zapraszamy do odkrywania [.....~~uroków~~.....]¹ (*urok*) Iwano-Frankiwska – miasta o bogatej historii, wyjątkowej architekturze i niepowtarzalnej atmosferze. Nasze biuro oferuje kompleksową organizację pobytu oraz wycieczek po Iwano-Frankiwsku i jego [.....]² (*okolica*) . Każdy znajdzie coś dla siebie!

Nasza oferta obejmuje tylko zalety:

- 1) Najdłuższe albo najkrótsze (to zależy od Ciebie) piesze wycieczki:
 - zwiedzanie Starego Miasta (Ratusz, Rynek, zabytkowe [.....]³ (*kamienica*) i oczywiście spacer [.....]⁴ (*deptak*) – sercem miasta;
 - spacer nad rzeką Bystrzycą i wypoczynek w parku miejskim;
 - wizytę w [.....]⁵ (*katedra*) Zmartwychwstania Pańskiego;
 - odkrywanie lokalnych kawiarni i restauracji z kuchnią galicyjską;
 - wycieczki tematyczne (historia miasta, architektura, [.....]⁶ (*ślad*) polskiej kultury).
- 2) Najciekawsze atrakcje i [.....]⁷ (*wydarzenie*) turystyczne:
 - udział w lokalnych festiwalach, wydarzeniach kulturalnych, koncertach i wystawach;
 - wycieczki do Maniawy, Jaremcza, w Karpaty.
- 3) Najlepsza organizacja pobytu:
 - rezerwacja [.....]⁸ (*hotel*) i apartamentów w centrum miasta, miły bonus – śniadanie jest wliczone w cenę zakwaterowania;
 - transfery z/na lotnisko lub [.....]⁹ (*dworzec*) ;
 - organizacja pobytów weekendowych.
- 4) Profesjonalna obsługa klientów indywidualnych i grup:
 - programy pobytu dopasowane do potrzeb klienta – [.....]¹⁰ (*wycieczka*) indywidualne i grupowe;
 - organizacja wydarzeń integracyjnych i kulturalnych.
- 5) Najbardziej profesjonalne usługi przewodnickie:
 - oprowadzenie po mieście z obcojęzycznymi [.....]¹¹ (*przewodnik*) .
- 6) Bardzo kompetentne doradztwo turystyczne:
 - polecanie najlepszych miejsc w [.....]¹² (*miasto*) , pomoc w planowaniu czasu wolnego i wskazówki dotyczące lokalnych zwyczajów i atrakcji.

DLACZEGO WARTO NAS WYBRAĆ?

Najniższe ceny, indywidualne podejście do każdego klienta, profesjonalna i przyjazna obsługa. Odkryj Iwano-Frankiwnsk z nami – miasto, które zachwyca o każdej porze roku! Zadzwoń, a ustalimy cenę i warunki współpracy!

BIURO TURYSTYCZNE „Karpackie Podróże” Iwano-Frankiwnsk
tel.: +380 67 25 90 777
e-mail: biuro@karpackiepodroze.ua

Ćwiczenie 8

Sprawdź swoją znajomość gramatyki w praktyce! Zeskanuj kod QR i zagraj w grę.

quiz Kahoot

Ćwiczenie 9

Wyobraź sobie, że pracujesz w agencji reklamowej. Masz za zadanie wypromować miasto Iwano-Frankiwnsk jako idealne miejsce do odwiedzenia. Nagraj krótką reklamę radiową z podkładem muzycznym zaczynając od zdania:

„Iwano-Frankiwnsk to najbardziej _____ miasto, ponieważ...”

Ćwiczenie 10

Parę dni temu wróciłeś/wróciłaś z kilkudniowej wycieczki po Iwano-Frankiwnsku. Napisz e-mail do kolegi/koleżanki, w którym:

- napiszesz, kiedy i na ile dni wyjechałeś/wyjechałaś,
- opisziesz, co zobaczyłeś/zobaczyłaś w mieście,
- wspomnisz o jednym ciekawym wydarzeniu (np. festiwalu lub koncercie),
- opisziesz swoje wrażenia z wycieczki,
- zaprosisz kolegę/koleżankę do wspólnego wyjazdu w przyszłości.

Ćwiczenie 11

Posłuchaj nagrania o historii Iwano-Frankiwska i zaznacz, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

nagranie — reportaż „Miasto gwiazda”

	STWIERDZENIE	P	F
1	Iwano-Frankiwska powstał w XX wieku.	☐	☒
2	Decyzja o budowie kolei miała wpływ na rozwój miasta w XIX wieku.	☐	☐
3	W mieście znajdują się ślady różnych religii i kultur.	☐	☐
4	Jurij Andruchowycz jest symbolem walki o wolność we współczesnej historii Ukrainy.	☐	☐
5	Festiwal Porto Franco odbywa się raz na 3 lata.	☐	☐
6	Miasto spłonęło w 1878 roku.	☐	☐
7	Ormianie i Żydzi mieli wpływ na rozwój miasta.	☐	☐
8	Zmiana nazwy miasta była związana z polityką władz sowieckich.	☐	☐
9	Nazwa miasta została zmieniona w czasach władzy Austriaków.	☐	☐
10	Współczesne miasto łączy elementy historyczne i nowoczesne.	☐	☐

Ćwiczenie 12

Jak myślisz, co sprawia, że miasto jest atrakcyjne dla ludzi? Jakie elementy – kultura, historia, architektura czy wydarzenia – mają największy wpływ na jego charakter i atmosferę? Czy Iwano-Frankiwska jest według Ciebie interesującym miejscem do życia lub odwiedzenia? Weź udział w dyskusji.

Ćwiczenie 13

Pewnego dnia turysta zapytał Cię, co warto wiedzieć o Twoim mieście lub kraju. Przygotuj 10 ciekawostek, które najlepiej je opisują i mogą go zainteresować. Następnie przedstaw je swojej grupie tak, aby wszyscy chcieli tam pojechać.

TRANSKRYPCJA REPORTAŻU

Transkrypcja pełnego nagrania reportażu „Miasto gwiazda” dostępna online:

reportaż wideo

Iwano-Fankiowsk, dawny Stanisławów. Tygiel kultur, religii i narodów. Miasto gwiazda. Przykład pięknej architektury, która pamięta czasy XVII-wiecznych twierdzy, wiedeńską secesję i polski modernizm. Mówi się także, że jest to brama w Karpaty. Sto kilometrów stąd w linii prostej znajduje się Howerla, najwyższy szczyt ukraińskich Karpat. Dziś miasto jest centrum obwodu iwanofrankiowskiego, kiedyś było stolicą Pokucia. Bowiem W XIX wieku wygrało z Kołomyją wyścig o prymat w rejonie Przykarpacia. Wówczas zostało wybrane na centrum dykcji kolei łączącej Czerniowce ze Lwowem, a później i z Warszawą.

Dziś jest to miasto studentów i artystów. Tutaj mieści się ponad siedem uczelni, w których studiuje prawie 40 tys. osób. Na skwerze pamięci, dawnym cmentarzu katolickim, znajdziemy pomnik Romana Huryka – studenta, poległ w Kijowie od kuli snajpera w czasie Rewolucji Godności.

We Frankiwsku raz w roku bije także serce jednego z ważniejszych festiwali kulturalnych w Ukrainie – Porto Franco. Miasto jest utkane z wielu wątków, jego mieszkańców, miejsc i wydarzeń. Widać je dobrze z tarasu wieży ratusza. Ukryte są w architekturze dachów kamienic, kościołów, katedr, cerkwi, synagog. Zachowały się w secesyjnych witrażach drzwi, ażurowej snycerze werand i balkonów. Znajdziemy je we wzorach kafli na klatkach schodowych, w historycznych napisach na murach czy kocich łbach na ulicach. Ich ślad widnieje w oryginalnych projektach, takich jak na przykład sześciokątne płyty chodnikowe, nazwane od nazwiska architekta Jerzego Trelińskiego, trylinką.

Gdy w XVII wieku Andrzej Potocki, kasztelan krakowski i hetman koronny, zakładał Stanisławów wówczas na terenach Rzeczypospolitej, nie był w stanie przewidzieć, co wydarzy się w ciągu kolejnych już 365 lat metropolii. Jak głosi legenda, magnat zrzucił żupan, odwinął rękawy i pługiem obrysował kształt miasta. Była to gwiazda. Początkowo sześciokątna, później dzięki włoskiemu inżynierowi Karolowi Benoit – ośmiokątna. Jak każde miasto o funkcji fortecy, Stanisławów otoczony był wałami. Realizował typowy w Europie Zachodniej, głównie we Włoszech i Niderlandach, wzór architektury, która powstała w odpowiedzi na rozwój artylerii i broni palnej.

Średniowieczne tradycyjne mury obronne okazały się niewystarczające przeciw działom i muszkietom, dlatego już w renesansie zaczęto planować miasta i twierdze w kształcie gwiazdy, z bastionami wysuniętymi na zewnątrz. Taki układ pozwalał prowadzić ogień wzdłuż murów, chronić miasto przed ostrzałem i eliminować martwe strefy wokół fortyfikacji. Idea szybko trafiła do Polski i do Galicji, szczególnie w czasie intensywnych najazdów tatarskich. Dziś część tych fortyfikacji została zrewitalizowana i w Bastionie św. Andrzeja współcześnie mieszczą się kawiarnie, galerie i kramy z miejscowym rękodziełem. Powstały dzięki temu plac jest również miejscem koncertów, a także corocznego festiwalu kowali, który odbywa się w maju.

Do najstarszych zabytków miasta należy Kolegiata, dziś Muzeum Sztuki Sakralnej. Świątynia była centrum życia duchowego miasta, siedzibą kanoników. W niej miały miejsce odnotowane w kronikach pogrzeby zasłużonych mężów z rodu Potockich, fundatorów miasta. Swoją religijny charakter kościół stracił pod koniec lat 50. XIX wieku w skutek decyzji władz sowieckich.

Wspomnieliśmy o mieszczących się tutaj uczelniach. Tradycje akademickie sięgają XVII wieku. Już w 1669 roku Andrzej Potocki zadbał, by w mieście powstała filia Akademii Krakowskiej. Później jego syn sprowadził do miasta Jezuitów i tak powstało kolegium, które w 1716 roku uruchomiło kilka klas. Kilkanaście lat później uczyło się w nim ponad czterystu żaków. Do ich grona należał również Franciszek Karpiński, polski poeta,

autor jednej z najbardziej znanych kolęd „Bóg się rodzi”. W 1784 roku uruchomiono tutaj szkołę państwową, do której uczęszczali, m.in. Iwan Wahałewycz – ukraiński pisarz, jeden z organizatorów „Ruskiej Trójcy”, oraz Mychajło Jackiw, członek ukraińskiej grupy literackiej „Młoda Muza”. Później mieściło się tutaj gimnazjum i liceum. A dziś działa uniwersytet medyczny.

Z drugiej strony placu, przy kolegium Jezuitów, jest dawny kościół Jezuitów – dziś katedra greckokatolicka św. Trójcy, siedziba biskupów. Gdy mowa o świątyniach, które pamiętają najstarszą historię miasta i świadczą o jej wielokulturowym charakterze, nie sposób nie wymienić synagogi Tempel i dawnej katedry ormiańskiej o pięknej błękitnej fasadzie, położonej przy rynku. Obie świątynie są świadectwem obecności w historii miasta wspólnot, które przyczyniły się do jego rozwoju w wielu obszarach.

Ormianie i Żydzi zajmowali się głównie rzemiosłem, handlem i finansami. Potocki zadbał o ich obecność jeszcze w XVII wieku, ponieważ miasto, położone między dwoma rzekami, leżało na szlaku handlowym. Mił wielokulturowej Galicji, widoczny w architekturze miasta z tego czasu, powraca dziś zarówno w literaturze polskiej, jak i ukraińskiej. Mniej i bardziej znane karty historii miasta odkrywają historycy, warto przytoczyć chociażby cykl esejów poświęconych miastu autorstwa Petra Hawryłyszyna. Słynną sagę o miastach Galicji napisał Stanisław Niciejca, w jej pierwszym tomie opisał historię Stanisławowa. Z kolei bardzo osobiste wspomnienia znajdziemy w publikacjach Tadeusza Olszańskiego.

Niestety, wielokulturowy pejzaż miasta przerwała II wojna światowa. Niemieckie oddziały pod dowództwem generała SS Hansa Krügera dokonały masowych mordów na ludności cywilnej. Cichym świadkiem wielu egzekucji stał się położony nieopodal miasta Czarny Las. Dziś znajduje się w nim pomnik upamiętniający mord na inteligencji polskiej, profesorach, lekarzach, urzędnikach, nauczycielach, dokonany w 1941 roku. Pomnik przy synagodze upamiętnia rozstrzelanych w 1943 roku Ukraińców, a tablica pamiątkowa przy Pasażu Gartenberga – ofiary holocaustu. Znana jest historia hrabiny Karoliny Lanckorońskiej, polskiej arystokratki ze Lwowa, która przyjechała do Stanisławowa, by się wstawić za rodzinami osób przetrzymywanych przez oddziały Hansa Krügera. Została zatrzymana przez Gestapo, więziona we Lwowie i Krakowie. Ocalała, a swoje wspomnienia spisała w formie kronik. Dziś Karolina Lanckorońska jest symbolem odwagi, filantropii i oporu wobec okupacji. Zaś miasto jest świadkiem bohaterskiej walki o wolność i godność człowieka, którego świadectwo dają kolejne pokolenia mieszkańców.

Warto jeszcze wrócić na chwilę do XIX wieku – czasu rozkwitu miasta, do którego przyczyniła się częściowo jedna ze smutniejszych kart historii Stanisławowa. 28 września 1868 roku miał miejsce tzw. wielki pożar marmoladowy. Ogień strawił większość drewnianych zabudowań. Jak czytamy w lokalnej gazecie z tamtych dni, *Kurierze Stanisławowskim*: „ogień wybuchł pamiętnego dnia o godz. pierwszej po południu, podczas szalonego wichru w jednym z domów przy ulicy Lipowej, powyżej szkoły Czackiego, gdzie smażyono powidła.” Tego dnia spłonęło praktycznie całe centrum wraz z ratuszem. Rozpoczęta odbudowa sprawnie zarządzana przez ówczesnego burmistrza Ignacego Kamińskiego przyczyniła się do powstania zupełnie nowego wizerunku miasta. Przy głównych ulicach pojawiły się imponujące secesyjne kamienice.

Dzisiejszy eklektyczny charakter architektura metropolii zawdzięcza także dynamice rozwoju urbanistycznego na przełomie XIX i XX wieku. Warto przypomnieć, że w tym czasie miasto znajdowało się pod władzą Austriaków. Gdy w Wiedniu zapadła decyzja – która przyczyniła się do licznych inwestycji – o wyborze Stanisławowa jako miejsca budowy dyrekcji kolei, projektantem czterokondygnacyjnego budynku został wiedeński architekt Ernest Baudish. Za zdobienie fasady odpowiadali Lwowianie – Piotr Harasymowicz i Stanisław Lewandowski. I choć dziś budynek już pełni inne funkcje, to nadal gmach z piękną fasadą jest ozdobą i wizytówką Iwano-Frankiwska.

Wyjaśnić należy, skąd wzięła się nazwa Iwano-Frankiwska. Po II wojnie światowej miasto znalazło się na terytorium ZSRR. Na fali polityki historycznej władza sowiecka zmieniała nazwy wielu miejscowości. I tak w 1962 roku miasto zostało nazwane na cześć Iwana Franki, ukraińskiego pisarza, który wówczas obchodziłby 100. rocznicę urodzin. Co prawda Franko nie był mieszkańcem miasta, ale był ważną postacią dla kultury regionu Galicji. Często odwiedzał Stanisławów, wygłaszał tam odczyty i był związany z lokalnym środowiskiem intelektualnym Galicji.

O sowieckiej historii miasta pisał Jurij Andruchowycz. Podkreślał współistnienie dwóch przestrzeni: mitycznego miasta *Stanislaviv*, którego symbolem i śladem jest architektura centrum i Starego Miasta, oraz nakładki socjalistycznej widocznej w otulinie bloków z epoki Chruszczowa otaczających centrum. Dziś

powstaje nowy krąg osiedli położonych na obrzeżach miasta, nowoczesnej deweloperki, której wartość urbanistyczną oceniają kolejne pokolenia mieszkańców.

W stare przestrzenie fabryczne miasta tchnięto nowego ducha. Dobrym przykładem takiej transformacji jest Fabryka Promprząd. Kiedyś był to jeden z ważniejszych ośrodków przemysłowych, teraz po gruntownej rewitalizacji znajdują się w nim centrum usługowe, przestrzeń biurowa, siedziby wielu organizacji pozarządowych. Można powiedzieć, że jest to także pewna platforma współpracy i miejsce organizacji ciekawych inicjatyw kulturalnych, pod oknami którego raz w roku odbywa się słynny miejski maraton rowerowy.

Czy mury mogą mówić? Jak widać po naszym krótkim spacerze, chyba tak. I to wieloma językami. Wystarczy przejść się dzisiejszą ulicą Szewczenki, by w jednym z wachlarzowych, szklanych nadświetli nad drzwiami do budynku miasta zobaczyć historyczne napisy: ul. Lipowa, Lindenstrasse, vul. Shevchenka. Kawatek dalej na ścianie znajdziemy odślonięte w czasie renowacji reklamy zapraszające klientów do sklepu „ser, masło, jaja”. A na niektórych pokrywach kanałów znajdziemy herb miasta i napis Stanisławów. Tuż przy ratuszu mieści się plac Mickiewicza, przy nim filharmonia i pomnik Mickiewicza. Po drugiej stronie klombów eklektyczny budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i pierwsze miejskie kino Lumiere. W nim w latach 20. przy akompaniamencie orkiestry lub pianisty odbywały się seanse kina niemego. Od wspomnienia bali i rautów, które odbywały się w gmachu „Sokoła”, zaczyna się książka Sofiji Andruchowycz „Felix Austria”. I choć nie każdy przechodzień miasta zna historię i wie, że pięknej niebieskiej cerkwi przy ratuszu mieścił się kościół ormiański ze słynącym łaskami obrazem Matki Boskiej, do którego przychodzili pielgrzymi z odległych zakątków Galicji, to wielokulturowy duch miasta jest odczuwalny na każdym kroku. Chociażby, gdy na chwilę zatrzymujemy się w hotelu „Pod Templem” przy czynnej dziś synagodze.

Ta opowieść „szczęśliwej Galicji” jest dalej tkana i widoczna chociażby w inicjatywie „Iwano-Frankiws, jakyj treba berehty” (Iwano-Frankiws, który warto chronić). Fantastyczny pomysł Marii Kozakewycz ukierunkowany na zachowanie oryginalnych elementów miasta, okien, drzwi, witraży, klamek, tzw. małej architektury, przekształcił się w ruch społeczny i program rewitalizacji historycznych detali. W ramach tego projektu odnowiono już kilkadziesiąt drzwi, a ich gliniane miniatury można znaleźć w wielu kioskach, kawiarniach czy sklepach z pamiątkami.

Takie jest miasto gwiazda. Jego delikatny blask bije od kilkuset lat. I choć niektórzy uważają, że nieco w cieniu Lwowa, to ciągle jest to widoczna gwiazda w plejadzie miast Galicji. Jeśli jeszcze Was tutaj nie było, to koniecznie musicie kiedyś to miejsce odwiedzić. Chociażby po drodze w Karpaty. Przespacerować się głównym deptakiem miasta, wypić kawę i posłuchać, jak studenci wygrywają huculskie melodie na cymbałach.

KLUCZ

Ćwiczenie 2 (Karta pracy, Ćwiczenie II)

1. D	6. A
2. B	7. C
3. H	8. I
4. J	9. F
5. E	10. G

Ćwiczenie 5 (Karta pracy, Ćwiczenie V)

1. najwyższą	9. większe
2. najdłuższych	10. wspanialsze
3. najciekawszych	11. najśawniejszych
4. bardziej popularny / popularniejszy	12. cieplejsza
5. głośniejsze	13. ciekawsze
6. bardziej kolorowe	14. najlepszych
7. piękniejsze	15. większe
8. dziwniejsze	16. łatwiejsze

Ćwiczenie 7 (Karta pracy, Ćwiczenie VII)

1. uroków	7. wydarzenia
2. okolicach	8. hoteli
3. kamienice	9. dworzec
4. deptakiem	10. wycieczki
5. katedrę	11. przewodnikami
6. ślady	12. mieście

Ćwiczenie 11 (Karta pracy, Ćwiczenie XI — Słuchanie)

1. F	6. F
2. P	7. P
3. P	8. P
4. F	9. F
5. F	10. P